

Ügyszám: NAIH-4668-2/2022

[...]

Tisztelt Képviselő Úr!

Ön konzultációs beadvánnyal fordult a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), melyben a Hatóság állásfoglalását kérte arról, hogy az önkormányzat képviselő-testülete ülésének napirendjére tűzhető-e olyan ügy, amellyel összefüggésben büntetőeljárás van folyamatban.

A Hatóság a következő tájékoztatást nyújtja Önnek:

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 32. § rendelkezése a következőket rendeli:

„A közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben - így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és - személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan - köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.”

Az Infotv. hivatkozott rendelkezése tehát a lakosság közérdeklődésére számot tartó ügyekben nem csak, hogy lehetővé teszi a közvélemény tájékoztatását, hanem kifejezetten tájékoztatási kötelezettséget ír elő az önkormányzat számára.

Az Infotv. 27. § (2) bekezdése ugyanakkor a következőket rendeli:

„A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot - az adatfajták meghatározásával - törvény

{...}

c) bűncselekmények üldözése vagy megelőzése érdekében;

{...}

g) bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásra tekintettel;

{...}

korlátozhatja.”

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 109. § (1) bekezdése szerint:

„A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság megtagadja a tájékoztatást, illetve a kép-, hang-, vagy a kép- és hangfelvétel készítésére vonatkozó engedély megadását, ha

{...}

e) annak megadása sértené a büntetőeljárás vagy az egyes eljárási cselekmény eredményességét, valamint az eljárási cselekmény folyamatosságát vagy zavartalanságát.”

A Kúria közérdekű adat kiadása iránti per ítéletével szembeni felülvizsgálati eljárásban hozott Pfv. IV. 20.455/2015/4. számú döntésében rámutatott ugyanakkor arra, hogy *önmagában az a körülmény, hogy a kiadni kért és nem vitatottan a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő közérdekű adatot tartalmazó vizsgálati jelentést a nyomozó hatóság bekérte, és ezáltal az a büntető iratok részévé is vált, nem jelenti automatikusan a nyilvánosság korlátozását és a közérdekű adat kiadására irányuló igény elutasítását. Az adat kiadása megtagadásának megalapozottságát az Infotv. 31.§ (2) bekezdése alapján a büntetőeljárás pusztán tényén túl is igazolni kell, akár a nyomozó hatóság arra vonatkozó nyilatkozatásával, hogy a nyomozás érdekei kívánják a nyilvánosság kizárását. Az Infotv. 27.§ (2) bekezdés c) és g) pontjaira és a Be. szabályaira történő automatikus hivatkozás önmagában nem alkalmas a nyilvánosság korlátozására.*

A Fővárosi Ítéletábrla szintén közérdekű adatigénylés tárgyában hozott 2.Pf.20.559/2011/3. számú ítéletében az alábbiakat fejtette ki: megállapítható, hogy *„a közérdekű adatigénylés keretében kiadni kért dokumentumok nyilvánvalóan nem a büntetőeljárás során keletkeztek, hanem azok alapul szolgáltak a feljelentés megtételéhez. Az adatkezelő kezelésében levő, önálló adat-minőséget nem befolyásolhatja az, hogy egy eljárásban felhasználásra kerülnek. Ugyanakkor nincs olyan egyediségük sem, ami a büntetőeljárásban való felhasználás miatt kizárná ezen adatokkal való rendelkezést. (...) Az önkormányzat nem hivatkozhat közérdekű információkat tartalmazó dokumentumokkal kapcsolatosan, harmadik személy által folytatott eljárás érdekeire, mert jogszabály nem tilalmazza az adott eljárásban ugyan felhasznált, de nem az ebben az eljárásban keletkezett iratok eredeti adatkezelő által történő, közérdekű adatkérés keretében való kiadását.”*

Hasonlóképpen állapította meg az Alkotmánybíróság IV/3540/2021. számú határozatában, hogy *„a közérdekű adatok megismeréséhez való jog nem korlátozható kifejezett törvényi rendelkezés hiányában azon az alapon, hogy a nem büntetőeljárásban született közérdekű adatokkal kapcsolatban büntetőeljárás van folyamatban.”* Hivatkozott határozatában az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét állapította meg *„mivel az eljáró bíróság a feltétlenül szükségesnél tágabb alapjog-korlátozásra adott lehetőséget”* a következők szerint: *„A vizsgált ügyben a bíróság az adatok tartalmának ismerete nélkül, illetve az adatelv helyett az iratelv alkalmazásával határozott, amivel az igényelt adatokat tartalmi vizsgálat nélkül, egészében helyezte nyilvánosság-korlátozás alá. Az adatelv következetes érvényesítésének hiányában ugyanis felmerül annak veszélye, hogy a büntetőeljárás érdekeire történő általános hivatkozás korlátlan ideig lehetővé teszi az egyébként nem vitatott közérdekű adatok nyilvánosság elől történő elzárását.”*

Mindezekből következik, hogy az önkormányzat képviselő-testülete napirendjére tűzhet olyan ügyet is, amellyel összefüggésben büntetőeljárás van folyamatban, de figyelemmel kell lenni a következőkre:

Az ülést megelőzően az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) és g) pontjaiban foglaltakra tekintettel be kell szerezni a nyomozó hatóság, az ügyészség, illetve a büntető ügyben eljáró bíróság (attól függően, hogy a büntetőügy milyen szakaszban tart) előzetes véleményét arról, hogy a folyamatban lévő büntetőeljárásra tekintettel az ügy mely adatai vonatkozásában állnak fenn a nyilvánosság kizárásának fentiekben hivatkozott feltételei. Az ülés előkészítése és lebonyolítása során megfelelő szervezési és technikai intézkedéseket kell hozni annak biztosítására, hogy ezek a büntető ügyben eljáró szervek által megjelölt adatok ne kerüljenek nyilvánosságra. Amennyiben az önkormányzat vagy a polgármesteri hivatal kezelésében van olyan irat (büntető feljelentés iratanyaga, belső ellenőri jelentés, egyéb belső vizsgálat során keletkezett irat, külső szerv részéről készített átvilágítás stb.), amely az ügyre vonatkozóan adatokat tartalmaz, ezen dokumentumok adatainak a nyilvánosságra kerülése veszélyeztetheti a folyamatban lévő büntetőeljárás eredményességét.

Önmagában ez a tény azonban nem zárja el a dokumentumok egészét a nyilvánosság elől.

A büntetőügyben eljáró szervek előzetes véleményének beszerzése szükséges arra vonatkozóan is, hogy a dokumentumok mely adatai azok, amelyek megismerhetetlenségét a büntetőeljárás eredményessége érdekében biztosítani kell. A megkeresett szervek válaszából függő anonimizálást követően ezek a dokumentumok azonban szintén nyilvánosságra hozhatóak.

A fentiekben írottaktól függetlenül is be kell tartani azonban az alábbiakat:

Az önkormányzat az ügyre vonatkozó adatokat a folyamatban lévő büntetőeljárásra tekintettel az ügy jogerős befejezéséig csak a büntetőeljárás terheltje ártatlanság védelméhez fűződő jogának¹ a tiszteletben tartásával, továbbá az érintettek bűnügyi személyes adatai és személyes adatai tekintetében az általános adatvédelmi rendelet² (a továbbiakban: GDPR) rendelkezéseinek betartásával, annak megfelelően kezelheti és terjesztheti, illetve adhat azokról tájékoztatást.

A Hatóság e tekintetben felhívja szíves figyelmét arra, hogy a GDPR előírásai alapján az adatkezelő felelős az adatkezelés jogszerűségéért, így az adatkezelőnek kell megítélni, hogy a jogszabályi megfelelés érdekében milyen intézkedések lehetnek szükségesek.

Az ügy jogerős lezárását követően a jogerős ítéletben foglaltak a közfeladatot ellátó személy Infotv. 26. § (2) bekezdése szerinti közérdekből nyilvános személyes adatának minősülnek, így az ítéletben foglaltak a célhoz kötött adatkezelés követelményének tiszteletben tartásával terjeszthetőek.

Felhívom szíves figyelmét, hogy a Hatóság – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik.

A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége és különösen – a fentiekben foglaltak szerint - az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

A személyes adatok védelmét és a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ügyben forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2022. április 29.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

¹ Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 1. § „Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg bűnösségét a bíróság jogerős ügydöntő határozata meg nem állapítja.”

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásának, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről